



CENTRUM DORADZTWA ROLNICZEGO W BRWINOWIE

Sprzedaż bezpośrednia – najważniejsze obowiązki i zwolnienia



www.cdr.gov.pl



Sprzedaż bezpośrednia produktów nieprzetworzonych pochodzenia zwierzęcego

- 1) drób:
 - a) ubój drobiu w gospodarstwie rolnym producenta,
 - b) sprzedaż tuszek drobiowych
- 2) zajęczaki:
 - a) ubój zajęczaków w gospodarstwie rolnym producenta
 - b) sprzedaż tuszek zajęczaków
- 3) zwierzęta łowne - sprzedaż:
 - a) tusz grubej zwierzyny łownej nieoskórowanej lub
 - b) tuszek drobnej zwierzyny łownej niewypatroszonej
- 4) produkty rybołówstwa:
 - a) sprzedaż przez uprawnionego, żywych lub schłodzonych produktów rybołówstwa, niepoddanych czynnościom naruszającym ich pierwotną budowę anatomiczną
 - b) uśmiercanie, wykrwawianie, odgławianie, usuwanie płetw i patroszenie produktów rybołówstwa,
 - c) sprzedaż produktów rybołówstwa poddanych czynnościom, o których mowa w lit. b.



Sprzedaż bezpośrednia produktów nieprzetworzonych pochodzenia zwierzęcego c.d.

- 5) żywe ślimaki lądowe z gatunku *Helix pomatia* Linné, *Helix aspersa* Muller, *Helix lucorum* oraz gatunków z rodziny Achatinidae
- 6) mleko surowe lub surowa śmietana, pozyskanych w gospodarstwie rolnym producenta
- 7) jaja konsumpcyjne
- 8) produkty pszczele nieprzetworzone, takich jak: miód, pyłek pszczeli, pierzga, mleczko pszczele, pozyskanych z pasiek będących w posiadaniu producenta (sprzedaż do zakładów prowadzących handel detaliczny tylko jeżeli zostały opakowane w opakowania jednostkowe).

zgodnie z limitami (Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 grudnia 2006 r. w sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do sprzedaży bezpośredniej).



Sprzedaż w ramach działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej (MOL, MLO) produktów przetworzonych pochodzenia zwierzęcego

- 1) rozbiór świeżego mięsa wołowego, wieprzowego, baraniego, koziego, końskiego, drobiowego lub zajęczaków,
 - 2) rozbiór świeżego mięsa zwierząt łownych,
 - 3) rozbiór świeżego mięsa zwierząt dzikich utrzymywanych w warunkach fermowych,
 - 4) produkcja mięsa mielonego, surowych wyrobów mięsnych,
 - 5) produkcja produktów mięsnych, w tym gotowych posiłków (potraw) wyprodukowanych z mięsa
 - 6) produkcja obrobionych lub przetworzonych produktów rybołówstwa
 - 7) produkcja produktów mlecznych wyprodukowanych z mleka pozyskanego w gospodarstwie produkcji mleka lub w gospodarstwie rolnym, w którym jest prowadzona działalność w zakresie produkcji mleka surowego lub surowej śmietany, przeznaczonych do sprzedaży bezpośrednio.
- sprzedaż produktów pochodzenia zwierzęcego wymienionych powyżej konsumentowi końcowemu oraz dostawy tych produktów do innych zakładów prowadzących handel detaliczny z przeznaczeniem dla konsumenta końcowego



Dostawy bezpośrednio nieprzetworzonych produktów pochodzenia roślinnego

Sprzedaż produktów produkcji pierwotnej pochodzenia roślinnego:

- zboża,
- owoce,
- warzywa,
- zioła,
- grzyby uprawne,
- produkty uprawne pochodzące wyłącznie z własnych upraw lub hodowli producentów produkcji pierwotnej, nie stanowiących działów specjalnych produkcji rolnej oraz
- pozostałe surowce pochodzące z dokonywanych osobiście zbiorów ziół i runa leśnego
- kiszona i suszona forma wyżej wymienionych produktów.

zgodnie z limitami (Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 6 czerwca 2007 r. w sprawie dostaw bezpośrednich środków spożywczych).



Wymogi formalne przy sprzedaży produktów pochodzenia zwierzęcego

✓ **OBOWIĄZEK** Produkcja i sprzedaż produktów pochodzenia zwierzęcego w formie działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej oraz sprzedaży bezpośredniej wymaga **rejestracji zakładu** u właściwego powiatowego lekarza weterynarii po uprzednim zatwierdzeniu **projektu technologicznego zakładu**.



Wymogi formalne

przy sprzedaży produktów pochodzenia zwierzęcego

Projekt technologiczny zakładu należy opracować zgodnie z wymaganiami rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 marca 2006 r. z póż. zm., a następnie przestać wraz z wnioskiem o jego zatwierdzenie **powiatowemu lekarzowi weterynarii** właściwemu ze względu na planowane miejsce prowadzenia działalności.

Ponadto, należy pisemnie powiadomić powiatowego lekarza weterynarii o zakresie i wielkości produkcji oraz rodzaju produktów pochodzenia zwierzęcego, które mają być produkowane w takim zakładzie.



Wymogi formalne

przy sprzedaży produktów pochodzenia zwierzęcego

Po uzyskaniu decyzji administracyjnej zatwierdzającej projekt technologiczny i zakończeniu inwestycji należy złożyć do właściwego powiatowego lekarza weterynarii w formie pisemnej **wniosek o wpis do rejestru zakładów** na 30 dni przed planowanym rozpoczęciem sprzedaży.

Rozpoczęcie prowadzenia działalności jest możliwe dopiero po uzyskaniu od powiatowego lekarza weterynarii decyzji nadania zakładowi **weterynaryjnego numeru identyfikacyjnego**.



Wymogi formalne przy prowadzeniu „dostaw bezpośrednich”

✓ **OBOWIĄZEK:** Działalność w zakresie dostaw bezpośrednich nieprzetworzonych produktów pochodzenia roślinnego podlega jedynie **rejestracji**.

Producent zobowiązany jest co najmniej na 14 dni przed dniem rozpoczęcia prowadzenia tej działalności złożyć do właściwego ze względu na miejsce prowadzenia działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego **wniosek o wpis do rejestru zakładów**.



Działalność gospodarcza

Każda działalność odpowiadająca definicji działalności gospodarczej w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 o swobodzie działalności gospodarczej tzn. wykonywana w celach zarobkowych w sposób zorganizowany i ciągły, **podlega obowiązkowi wpisu do rejestru przedsiębiorców.**

Art. 3 ww. ustawy określa zwolnienia z tego obowiązku.



Działalność gospodarcza

- ✓ **ZWOLNIENIE:** art. 3:
 - działalność wytwórczą w rolnictwie w zakresie upraw rolnych oraz chowu i hodowli zwierząt, ogrodnictwa, warzywnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego,
 - wynajmowania przez rolników pokoi, sprzedaży posiłków domowych i świadczenia w gospodarstwach rolnych innych usług związanych z pobytem turystów
 - wyrobu wina przez producentów będących rolnikami wyrabiającymi mniej niż 100 hektolitrów wina w ciągu roku gospodarczego, o których mowa *w art. 17 ust. 3 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o wyrobie i rozlewie wyrobów winiarskich, obrocie tymi wyrobami i organizacji rynku wina.*



Podatek dochodowy

Przepisów ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych **nie stosuje się** do przychodów **z działalności rolniczej**, z wyjątkiem przychodów z działów specjalnych produkcji rolnej.

- ✓ **ZWOLNIENIE:** Wytwarzanie i sprzedaż bezpośrednia produktów roślinnych lub zwierzęcych w stanie **nieprzetworzonym** (naturalnym) pochodzących z własnych upraw lub hodowli i chowu, spełniające definicję **działalności rolniczej** zgodnie z art.2 ust. 2 ustawy, nie podlega opodatkowaniu podatkiem dochodowym.



Podatek dochodowy

działalność rolnicza:

definicja zgodnie z art.2 ust. 2 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych

- wytwarzanie produktów roślinnych lub zwierzęcych w stanie nieprzetworzonym (naturalnym) z własnych upraw albo hodowli lub chowu,
- produkcja materiału siewnego, szkółkarskiego, hodowlanego oraz reprodukcyjnego,
- produkcja warzywnicza gruntowa, szklarniowa i pod folią,
- produkcja roślin ozdobnych, grzybów uprawnych i sadownicza,
- hodowla i produkcja materiału zarodowego zwierząt, ptactwa i owadów użytkowych,
- produkcja zwierzęca typu przemysłowo-fermowego
- hodowla ryb



Podatek dochodowy

działalność rolnicza to również:

- działalność, w której minimalne okresy przetrzymywania zakupionych zwierząt i roślin, w trakcie których następuje ich biologiczny wzrost, wynoszą co najmniej:
 - ✓ miesiąc – w przypadku roślin,
 - ✓ 16 dni – w przypadku wysokointensywnego tuczu specjalizowanego gęsi lub kaczek,
 - ✓ 6 tygodni – w przypadku pozostałego drobiu rzeźnego,
 - ✓ 2 miesiące – w przypadku pozostałych zwierząt- licząc od dnia nabycia.



Podatek dochodowy

- ✓ **OBOWIĄZEK:** Wytwarzanie i sprzedaż produktów roślinnych i zwierzęcych w stanie **przetworzonym** **jest działalnością gospodarczą**, z której dochód podlega opodatkowaniu podatkiem dochodowym,
chyba, że..

Dochód z niej korzysta ze zwolnienia od podatku przy spełnieniu warunków określonych w art. 1 ust. 1 pkt. 71 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych tj. ..



Podatek dochodowy

- ✓ **ZWOLNIENIE:** dochody ze sprzedaży produktów roślinnych i zwierzęcych pochodzących z **własnej uprawy lub hodowli**, **nie stanowiących działów specjalnych produkcji rolnej**, **przerobionych sposobem przemysłowym**, jeżeli przerób polega na **kiszeniu** produktów roślinnych lub **przetwórstwie** mleka albo na **uboju** zwierząt rzeźnych i **obróbce poubojowej** tych zwierząt, w tym również na **rozbiorze, podziale i klasyfikacji** mięsa.



Podatek dochodowy

- ✓ **ZWOLNIENIE:** dochody ze sprzedaży **surowców roślin zielarskich i ziół dziko rosnących leśnych, jagód, owoców leśnych i grzybów leśnych** - ze zbioru dokonywanego osobiście albo z udziałem członków najbliższej rodziny;



Podatek VAT rolnik ryczałtowy

✓ **ZWOLNIENIE:** ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług zwalnia od podatku VAT dostawę produktów rolnych pochodzących z własnej działalności rolniczej, dokonywaną przez rolnika ryczałtowego oraz świadczenie usług rolniczych przez rolnika ryczałtowego.



Podatek VAT rolnik ryczałtowy

Ustawa reguluje pojęcie „rolnika ryczałtowego „ i „produktów rolnych” do celów zastosowania ustawy.

Art. 2 ust. 19 określa **rolnika ryczałtowego**, jako rolnika: **dokonującego dostawy produktów rolnych pochodzących z własnej działalności rolniczej lub świadczącego usługi rolnicze**, korzystającego ze zwolnienia od podatku, z wyjątkiem rolnika obowiązującego na podstawie odrębnych przepisów do prowadzenia ksiąg rachunkowych.



Podatek VAT rolnik ryczałtowy

Produkty rolne to:

towary wymienione w załączniku do ustawy – „Wykaz towarów i usług, od których dostawy i świadczenia przysługuje zryczałtowany zwrot podatku od towarów i usług” oraz towary wytworzone z nich przez rolnika ryczałtowego z produktów pochodzących z jego własnej działalności rolniczej przy użyciu środków zwykle używanych w gospodarstwie rolnym, leśnym i rybackim.



Podatek VAT rolnik ryczałtowy

- ✓ **ZWOLNIENIE:** w myśl art. 117 ww. ustawy **rolnik ryczałtowy** w zakresie prowadzonej działalności rolniczej dostarczający produkty rolne jest zwolniony z obowiązku:
- wystawiania faktur, o których mowa w art.106;
 - prowadzenia ewidencji dostaw i nabyć towarów i usług;
 - składania w urzędzie skarbowym deklaracji podatkowej, o której mowa w art.99 ust.1;
 - dokonania zgłoszenia rejestracyjnego, o którym mowa w art.96.



Podatek VAT

rolnik - podatnikiem VAT

- ✓ **OBOWIĄZEK:** Rolnicy **będący zarejestrowanymi podatnikami Vat** mają obowiązek:
 - prowadzenia ewidencji dostaw i nabyć towarów i usług (faktury VAT lub kasy rejestrujące);
 - składania w urzędzie skarbowym deklaracji podatkowej (VAT-7)
 - dokonania zgłoszenia rejestracyjnego.
- ✓ **ZWOLNIENIE:** Zwalnia się od podatku VAT podatników, u których wartość sprzedaży opodatkowanej nie przekroczyła łącznie w poprzednim roku podatkowym kwoty **150.000 zł**.



Sprzedaż okazjonalna

Działalność okazjonalna nie posiada jednoznacznie przyjętej definicji prawnej.

Za **działalność okazjonalną** uznaje się przygotowywanie, przechowywanie i serwowanie żywności przez osoby fizyczne w trakcie imprez, tj. festyny, kiermasze, targi, święta kościelne, szkolne itp., gdzie żywność jest przygotowywana czasami, sporadycznie i na małą skalę.



Sprzedaż okazjonalna a bezpieczeństwo żywności

- ✓ **ZWOLNIENIE:** Działalność taka nie może być uznana za działalność przedsiębiorstwa podlegającą wymaganiom prawodawstwa higienicznego Wspólnoty. Oznacza to, że taka działalność nie musi spełniać wymagań wymienionych w załączniku nr II rozp. 852/2004 .

(wytyczne dotyczące wykonania niektórych przepisów rozporządzenia (WE)nr 852/2004 w sprawie higieny środków spożywczych)

Podmiotów, które nie zajmują się w sposób ciągły i zorganizowany produkcją żywności, nie należy traktować jako przedsiębiorstw działających na rynku spożywczym w rozumieniu prawa żywnościowego.



Sprzedaż okazjonalna a bezpieczeństwo żywności

Jednakże produkty przygotowane w celu sprzedaży na imprezach muszą być bezpieczne dla zdrowia i życia konsumentów, dlatego też osoby sprzedające żywność okazjonalną powinny stosować zasady dobrej praktyki higienicznej, które są podstawą spełnienia wymagań higienicznych.

- ✓ **OBOWIĄZEK:** Odpowiedzialność za bezpieczeństwo żywności ponosi producent lub podmiot wprowadzający żywność do obrotu!
- ✓ **OBOWIĄZEK:** Osoba sprzedająca musi posiadać aktualne badania lekarskie do celów sanitarno-epidemiologicznych



Sprzedaż okazjonalna a warunki formalne

✓ **OBOWIĄZEK:** Każde zamierzenie sprzedaży produktów żywnościowych, również sprzedaż odbywająca się sporadycznie na różnego typu targach, kiermaszach i festynach, wymaga zgłoszenia tego faktu do odpowiednich służb sanitarnych i weterynaryjnych na 7 dni przed planowaniem sprzedaży.

Formalny obowiązek zgłoszenia zamiaru sprzedaży ma wytwórca. Może tego również dokonać organizator imprezy w imieniu wystawców.



Sprzedaż okazjonalna

Sprzedaż produktów własnych jest uznana za okazjonalną, jeżeli dochód ze sprzedaży stanowi jednorazowy dochód, który równoważy koszty poniesione na zakup produktów niezbędnych do przygotowania potraw oraz koszty dojazdu na imprezę (targi, kiermasze, festyny).



Żywnienie gości w gospodarstwach agroturystycznych

✓ **OBOWIĄZEK:** Prowadzenie przez kwaterodawcę żywienia turystów w oparciu o potrawy przygotowane z własnych produktów wymaga zgłoszenia tego faktu do odpowiednich służb sanitarnych oraz zachowania podstawowych zasad bezpieczeństwa żywności i żywienia, zasad Dobrej Praktyki Higienicznej (GHP) i Dobrej Praktyki Produkcyjnej (GMP) oraz HACCP.



Sprzedaż bezpośrednia przez Internet

Taka forma sprzedaży jest **uznana za sprzedaż bezpośrednią** w poszerzonej formie.

Przekazywanie „towaru” odbiorcy końcowemu wykonywane jest osobiście przez rolników, bądź z wykorzystaniem poczty tradycyjnej i kuriera.

Jednakże nie wszystkie produkty mogą być przesyłane do konsumenta pocztą. Pewne grupy produktów, np. wyroby mięsne muszą być dostarczane osobiście w odpowiednich warunkach chłodniczych.



GŁÓWNY PROBLEM

Brak regulacji prawnych umożliwiających sprzedaż bezpośrednią niewielkich ilości własnych **produktów przetworzonych** domowym sposobem (przetwory owocowo-warzywne, przetwory mleczne, przetwory zbożowe) bez obowiązku rejestrowania działalności gospodarczej i spełnienia wymagań higienicznych takich samych, jak w przypadku zakładów produkujących na dużą skalę.



Opracowano m.in. na podstawie

- Odpowiedź podsekretarza stanu w Ministerstwie Finansów na interpelację nr 8620 w sprawie zbadania kwestii dotyczącej sprzedaży okazjonalnej prowadzonej przez koła gospodyń wiejskich podczas dożynek, 08.10.2012
- www.samorzad.lex.pl: Do sprzedawania żywności potrzebne jest pozwolenie Sanepidu, Alicja Brzezińska, 11.06.2012,
- Smak na produkt. Produkt lokalny szansą rozwoju regionu., broszura informacyjna, małopolskie Lokalne Grupy Działania, 2012.
- „Okazjonalna sprzedaż żywności – bariery, warunki i wymagania”., materiały szkoleniowe, 25.10.2012 r., Przysiek, K-PODR.
- Materiały ze spotkań i szkoleń, CDR O/Kraków 2011-2012.
- Przepisy prawne.